

Algemeen pedagogisch beleid

IRIS Opvang

Versie 12-2025

www.irisopvang.nl

Colofon

Dit document is gebaseerd op het Besluit Kwaliteit Kinderopvang en de richtlijnen van de GGD. Het beschrijft onze pedagogische visie en vormt daarmee het fundament van ons handelen in de alledaagse praktijk.

Opdrachtgever: College van Bestuur IRIS Onderwijs & Opvang
Opgesteld door: Beleidsmedewerker IRIS Opvang

Inleiding

Voor jou ligt het pedagogisch beleidsplan van IRIS Opvang. Dit beleid beschrijft onze visie, de kernwaarden waarop we ons baseren en de basishouding van waaruit we willen werken. Het beschrijft waar we in geloven en waar we naar streven. Het pedagogisch beleid vormt het fundament voor de pedagogisch werkplannen van onze locaties. Het geeft daarmee richting aan ons als organisatie, zowel aan pedagogisch professionals als aan professionals op het bestuurskantoor. Bovendien geeft het ouders een beeld hoe wij naar kinderen kijken en met ze om willen gaan.

Ons algemeen pedagogisch beleid is gebaseerd op de visie die we als IRIS met elkaar willen uitdragen. Bij IRIS Opvang staat het kind centraal. Er wordt veel aandacht en zorg besteed aan de algemene basisbehoeften van het kind waarbij het welbevinden (zich 'goed voelen') voorop staat. Dit heeft hoge invloed op de verdere persoonsontwikkeling. Om het kind in deze ontwikkeling maximaal te stimuleren, kijken wij eerst naar het kind (behoeften, kwaliteiten, interesses). Vervolgens creëren wij een veilige, aantrekkelijke en uitdagende omgeving. Het is niet ons doel om een kind op een 'gewenst' niveau te brengen. Ieder kind heeft een eigen, unieke ontwikkeling en dat respecteren wij.

In deze ontwikkeling zijn we met elkaar bezig steeds wijzere wereldburgers te worden. Wereldburgers die vertrouwen op God, die vertrouwen op zichzelf en op hun naaste. We zien dan kinderen die zich bewust zijn van hun kwaliteiten, die steeds zelfstandiger worden, die relaties kunnen aangaan met andere kinderen. We zien kinderen die een onderzoekende houding hebben en waarden en normen van anderen respecteren. We laten kinderen vanaf het begin, op hun niveau, meedenken en meedoen (kinderparticipatie) en we dagen ze uit om nieuwe dingen te proberen. Zo zijn we met elkaar op reis en leren we op een spelende manier van elkaar.

Op deze reis laten we ons leiden door de volgende waarden:

Liefde en betrokkenheid

Vanuit de Liefde die we kennen, het werk van Jezus Christus, zijn we vanuit onze veelkleurigheid betrokken op het welzijn van de kinderen, dat van hun ouders en op het welzijn van elkaar. Kinderen zijn een voorbeeld voor ons en wij vanuit die Liefde ook voor hen.

Plezier, talentontwikkeling en prestatie

Ons hart ligt bij het kind en vanuit die passie zijn we iedere dag op zoek naar hoe we plezier kunnen creëren. We hebben oog voor de unieke talentontwikkeling en prestaties van ieder kind. We doen ons best een rijke omgeving te scheppen waarin deze ontwikkeling maximale ruimte krijgt.

Professionaliteit en kwaliteit

We vinden het belangrijk kwalitatieve opvang te bieden en stoppen energie in het verder ontwikkelen van onze eigen talenten. Zo wordt de opvang iedere dag een stukje beter. We zijn altijd gericht op wat wel kan en gaan creatief en optimistisch om met vraagstukken die op ons afkomen.

Vanuit liefde voor elkaar creëren we iedere dag een plek waar kinderen zich thuis voelen en de kans krijgen op ontwikkeling.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inleiding	3
Missie van de organisatie.....	6
Pedagogische visie	6
Pedagogische stromingen	7
Pikler	7
Reggio Emilia.....	8
Montessori.....	8
Korzack.....	8
Vygotsky.....	8
Visie op professionals	8
Pikler verdrag Elk kind dat naar de opvang gaat:.....	9
Visie op samenwerken met ouders.....	9
Relatie aangaan.....	10
Communicatiemiddelen.....	10
Thuis	10
Ontwikkelen en ontdekken	10
Emotionele veiligheid.....	11
Sensitieve responsiviteit	11
Autonomie	11
Ritme en structuur	11
Sociale competenties	11
Persoonlijke competenties	12
Kinderdagverblijf/peuteropvang.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Sociaal-emotionele ontwikkeling	12
Motorische ontwikkeling	12
Taalontwikkeling	13
Ontwikkeling van rekenen en denken.....	13
Creatieve vaardigheden	13
BSO	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Sociaal-emotionele ontwikkeling	16
Motorische ontwikkeling	16
Taal- en denkontwikkeling	16
Creatieve vaardigheden	16
De ruimte en de pedagogisch professional	16
Waarden en normen.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Volgen van ontwikkeling	17
Signaleren	17
Mentor.....	18
Samenwerking met onderwijs.....	18
Kinderdagopvang/peuteropvang en onderwijs.....	18

Buitenschoolse opvang en onderwijs.....	18
IRIS IKC.....	18
Pedagogische kwaliteit	18
VIB en coaching.....	19
Beleidsprofessional en coach VE.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Beleidscyclus.....	19
Werkgroepen.....	19
Algemene werkwijze.....	19
Extra opvang en samenvoegen locaties.....	19
Werkwijze, omvang en leeftijdsopbouw van de groep.....	20
Kinderdagverblijf en Peuteropvang.....	20
Wennen.....	20
Opendeurenbeleid.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Afwijken van het vaste gezichtencriterium.....	20
Drie-uursregeling.....	21
Vier-ogen-principe.....	21
Zindelijkheid.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Buitenschoolse opvang.....	22
Wennen.....	22
Halfuurs- en drie-uursregeling.....	22
Basisgroepen.....	22
Schoolvrije- en vakantiedagen.....	23
Inzet en begeleiding door andere (jong)volwassenen.....	23
Anders gekwalificeerde beroepskracht in de BSO:.....	23
Hygiëne en veiligheid.....	25
MOA.....	25
Bijlagen.....	25
Mediaplan.....	25
Digitale media 2-4 jaar.....	25
Waarom Digitale media/samenwerking.....	25
Inzet Digitale media/rol pm-er.....	25
Aanbod Digitale media.....	26
Digitale media BSO.....	26

Missie van de organisatie

IRIS Onderwijs en Opvang zet zich ervoor in dat ieder kind de kans krijgt zich te ontwikkelen tot een steeds wijzere wereldburger. Wijs worden we vanuit onze Bron en door een leven lang met elkaar te leren en ontdekken. Een wereldburger vindt zijn weg in deze maatschappij door te vertrouwen op wat hij bij zich heeft, door samen te werken met anderen en door op onderzoek uit te gaan.

Bij IRIS Opvang geloven wij in kinderen. We gaan samen met de kinderen op reis en bieden tijdens die reis hoogwaardige kwaliteit opvang aan. We hebben daarbij steeds oog voor de behoeften van het kind, van zijn/haar ouders/verzorgers en van de professionals, waarbij het welbevinden voorop staat. Kinderen zullen ontwikkelen en ontdekken doordat we ruimte creëren voor hun eigen ik en streven naar het scheppen van de juiste voorwaarden. Wij lopen mee met als voornaamste rol: 'Observeren'. Waar nodig voegen we elementen toe om het kind uit te dagen tot een volgende stap. Zo ontwikkelt het zich in zijn authenticiteit en autonomie.

Het is ons doel de opvang zo in te richten dat het kind geen belemmeringen zal ervaren in de ontwikkeling en we zetten ons continu in om dit, samen met ouders/verzorgers en collega's van IRIS Onderwijs, te waarborgen. We zien een ieders expertise en gebruiken die om de omgeving optimaal in te richten en het kind te ondersteunen waar nodig. Wij steken energie in het scheppen van goede voorwaarden, zodat het kind zijn energie kan steken in de ontwikkeling.

Pedagogische visie

Onze pedagogische visie is méér dan een kijk op kinderen; het is een gedeelde mensvisie die door onze hele organisatie stroomt. De manier waarop we met kinderen omgaan, is gelijk aan hoe we als volwassenen met elkaar willen samenwerken: vanuit vertrouwen, ruimte voor ontwikkeling, betrokkenheid en verantwoordelijkheid. Deze visie is zichtbaar op de groepen, binnen het management, op het bestuurskantoor en in alle vormen van samenwerking.

Mensvisie en kindbeeld

Wij geloven dat ieder mens uniek en vanaf de geboorte competent is. Een kind neemt van nature initiatief, leert door zelf te ontdekken en ervaart de effecten van zijn handelen. Kinderen hebben een natuurlijke drang zich te ontwikkelen, elk op hun eigen manier, in hun eigen tempo.

We zien het kind als een sensitief en relationeel wezen. Het heeft een stevige basis nodig van waaruit het de wereld kan verkennen, en een veilige haven waar het op terug kan vallen. Daarom creëren we een omgeving die veiligheid en uitdaging biedt, met ruimte voor spel, ontwikkeling en het bouwen van relaties.

Deze visie vraagt om vertrouwen in zowel het kind als de professional. Vertrouwen dat we vertalen naar verantwoordelijkheid: we zorgen actief voor een omgeving die ontwikkeling mogelijk maakt en het gevoel van competentie versterkt.

Spel als motor van ontwikkeling

Spelen is voor kinderen de natuurlijke manier van leren. Ze leren met hun hele lijf – holistisch – door te bewegen, te ervaren en hun zintuigen te gebruiken. Zoals Vygotsky al zei: *spel is de motor van ontwikkeling*.

Daarom vormt spel de basis voor onze pedagogische aanpak. In spel laten kinderen hun intrinsieke motivatie zien en komen ze tot betrokken en betekenisvol leren. Onze professionals observeren voortdurend het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en sluiten hierop aan door het spel te verrijken of uit te dagen waar nodig.

We geloven: *het gras groeit niet harder als je eraan trekt*. Wel kunnen we zorgen voor de juiste omstandigheden – zonlicht, water, ruimte – zodat groei mogelijk wordt. Zo benaderen wij ook de ontwikkeling van kinderen: stimulerend, maar niet duwend.

Welbevinden en betrokkenheid

Welbevinden is een essentiële voorwaarde voor ontwikkeling. Een kind dat zich goed voelt, is levenslustig, ontspannen en staat open voor anderen. Welbevinden ontstaat in een veilige, warme en duidelijke omgeving waar het kind zich gezien en erkend voelt.

Wij zorgen voor fysieke én emotionele veiligheid, omdat dit de basis vormt voor groei en leren. Daarbij richten we ons op de basisbehoeften van kinderen: warmte en affectie, veiligheid en structuur, erkenning, competentie en autonomie.

Rijke speel-lerenomgeving en Voorschoolse Educatie (VE)

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig. Een rijke speel-lerenomgeving stimuleert die nieuwsgierigheid en daagt uit tot spel en ontwikkeling. We creëren die omgeving bewust: met materiaal, inrichting, activiteiten én professionele interactie.

Binnen een aantal peuteropvang locaties bieden we VE. In ons VE-beleid is terug te lezen hoe wij dit vorm geven.

Voor de kinderen van 2-4 jaar werken we met de methode Piramide, die zich richt op een brede ontwikkeling in een veilige, educatieve omgeving. In het hoofdstuk Twee tot vier jaar wordt uitgebreid stil gestaan bij deze methode.

Professionals als begeleiders van ontwikkeling

Onze pedagogisch professionals zijn actief, betrokken en kindgericht. Zij begeleiden het spel en de ontwikkeling van het kind op een manier die aansluit bij de leefwereld van het kind. Ze motiveren, stimuleren, en sluiten aan bij het eigen tempo en de interesses van ieder kind.

Samen met ouders vormen we een partnerschap. Door open communicatie en wederzijds vertrouwen kunnen we beter afstemmen op de behoeften van het kind – thuis én in de opvang of BSO. Want alleen samen kunnen we het kind optimaal begeleiden in zijn ontwikkeling tot wijze wereldburger in wording.

Pedagogische stromingen

Pikler

Emmi Pikler gaat uit van het competente kind. Het wordt geboren met een aangeboren mogelijkheid om open te staan voor de omgeving, nieuwsgierig en onderzoekend.

Emmi Pikler werd bevestigd in haar hypothese dat een kind - wanneer het de kans krijgt te onderzoeken en te leren in zijn eigen tempo - beter leert zitten, staan, spreken en denken dan een kind dat gestimuleerd of geholpen wordt in haar ontwikkeling. (Emmi Pikler Stichting Nederland)

Vanuit dit kindbeeld zijn er enkele pijlers waarop haar visie rust.

Aandachtige verzorging. In de momenten van verzorging bouw je aan een stabiele, persoonlijke band. En het kind is daarin een actieve partner. Dat betekent continu communicatie over wat je gaat doen en bij jonge kinderen ook wat je ziet gebeuren. Om vervolgens te observeren en te luisteren, waardoor je het kind ruimte geeft ook zijn/haar bijdrage te kunnen leveren. Je bent samen.

Zelfstandige bewegingsvrijheid. Het kind is in zijn/haar behoeften voorzien. Nu krijgt het ruimte voor zijn innerlijke verlangen om te gaan experimenteren en ontdekken. Daarin geef je het kind dan ook ruimte om vrij te bewegen en bereid je de omgeving zo voor dat het aantrekkelijk is en het kind wordt geprikkeld in zijn nieuwsgierigheid. Zo komt het kind tot ontwikkeling vanuit intrinsieke motivatie en op zijn eigen tempo.

Reggio Emilia

Het is de pedagogiek van het luisteren naar kinderen. Ook Reggio Emilia gaat uit van het competente kind. Als het kind wordt geboren heeft het al vele mogelijkheden, is het sterk, creatief en krachtig. Het kind is een sociaal wezen en laat vanaf de start van zijn leven zien dat hij communicatie met anderen en de wereld wil. Ze zijn van nature onderzoekend, leergierig en nieuwsgierig. Als volwassene geef je het kind de ruimte om op zijn/haar eigen manier te ontwikkelen.

Daarnaast is er veel aandacht voor de drie pedagogen rondom het kind. Allereerst wordt er gekeken naar de andere kinderen en de groep. In interactie met elkaar leren kinderen van elkaar. De volwassenen om het kind heen vormen de tweede pedagoog. De ruimte en de materialen zijn de derde pedagoog. Vanuit IRIS Opvang vinden we daarom belangrijk om de ruimte te gebruiken als essentieel onderdeel in het stimuleren van de ontwikkeling van het kind.

Montessori

Maria Montessori ontdekte dat kinderen gevoelige perioden kennen voor bepaalde ontwikkelingsgebieden en dat het dus van groot belang is de kinderen zelf te laten ontwikkelen. Als het kind wordt gehinderd, gaat de gevoelige periode voorbij en heeft het kind dus meer moeite met het aanleren van bepaalde competenties. Dus ook Montessori pleit voor een omgeving waarin kinderen die materialen krijgen aangereikt die op dat moment aansluit bij zijn innerlijke behoeften. Dit vraagt van de pedagogisch professional een houding van observeren en kindvolgend werken.

Korzack

Korzack ziet het kind als volwaardig persoon. Als we overal over willen waken bij het kind, is dit verstorend voor zijn/haar ontwikkeling. Volgens Korzack hebben kinderen recht op een eigen leven en het recht om te zijn wie je bent. En dus willen we kinderen leren kennen in hun uniciteit en willen we naar hun meningen en ideeën luisteren. We willen ze laten participeren en een gelijkwaardige relatie opbouwen.

Vygotsky

Kinderen zijn van zichzelf actief in opdoen van kennis en vaardigheden en hebben tegelijkertijd een sociale omgeving nodig. Vygotsky onderscheidt daarin de zone van actuele ontwikkeling en de zone van naaste ontwikkeling. Als volwassene kijk je naar het kind en creëer je uitdaging om hem/haar te begeleiden naar de zone van naaste ontwikkeling. Dit is het gebied waar het kind het meeste leert. Spel en taal hebben hierin een belangrijke rol.

Visie op professionals

Onze kindvisie hangt samen met onze mensvisie. Voor elk mens is hoog welbevinden een voorwaarde om zich te ontwikkelen. Volgens Yaël Rosen wordt het welbevinden op ons werk voornamelijk beïnvloed door:

De betekenis die we ervaren in ons werk,

De onderlinge verbinding met ons team en de leidinggevenden binnen de organisatie;

De resultaten die we behalen in ons werk en de mate waarin we daarbij zelf kunnen groeien en ontwikkelen en het plezier dat we ervaren.

Als organisatie voor onderwijs en opvang biedt IRIS betekenisvol werk. De ontwikkeling van kinderen staat daarin centraal, en alle functies binnen onze organisatie dragen hieraan bij. We streven naar goede onderlinge relaties, tussen collega's en tussen leidinggevenden en professionals. Dit betekent dat we wederzijds ons best doen om in gesprek te zijn met elkaar, feedback te geven, kansen te bieden waar mogelijk en aandacht geven aan persoonlijke hoogte- en dieptepunten.

Als organisatie biedt IRIS ruimte aan de kwaliteiten en ontwikkelingsbehoefte van individuele professionals en van teams. Door mogelijkheden te geven voor na- en bijscholing, d.m.v. bijvoorbeeld e-learning, voor het bezoeken van symposia en congressen en via pedagogisch coaching en teambegeleiding. Zo maken ook onze professionals de reis tot steeds wijzere wereldburger, waarin zij samen optrekken en leren met de kinderen en de professionals om hen heen.

Als volwassenen nemen we al langer deel aan deze reis dan kinderen. Daarom mogen we van elkaar verwachten dat de vier principes van de wijze wereldburger herkenbaar zijn in ons professionele handelen: vertrouwen, positief bijdragen, onderzoeken en verantwoorden. Dit uit zich bijvoorbeeld in een actieve bijdrage aan kwaliteitsbevordering, deelname aan werkgroepen, zoals de Peuter-, Pikler, VVE- en Kinderparticipatiewerkgroep, zelfreflectie en het geven en ontvangen van feedback en een nieuwsgierige en lerende houding tijdens coachings- en ontwikkelgesprekken. Dit zien we als goed werknemerschap.

Als organisatie biedt IRIS professionals hierbij volop ondersteuningsmogelijkheden. Dit zien we als goed werkgeverschap, en hebben we vastgelegd in diverse regelingen voor professionals.

De opvang die wij bieden, de veiligheid die we willen creëren en de ruimte die we willen geven voor de ontwikkeling van de kinderen, staat of valt met de pedagogisch professional. Op de opvang zijn zij de opvoeder van het kind en dus de veilige baken. En zij zijn de partner van de ouder. Het tot leven komen van onze visie hangt voor een groot deel samen met de houding van de pedagogisch professional. Wij willen ons in die houding laten inspireren door het Pikler-verdrag voor de rechten van kinderen in de kinderopvang. Dit verdrag beschrijft waar het kind recht op heeft en zegt daarmee wat de pedagogisch professional kan betekenen.

Pikler verdrag

Elk kind dat naar de opvang gaat:

1. heeft het recht om als persoon geaccepteerd en met begrip, tact en respect behandeld te worden en om in de omgang met volwassenen tegen ook maar de geringste uitingen van agressie – zowel in woord als in daad, openlijk of verhuld – beschermd te worden.
2. heeft het recht op een aandachtige, liefdevolle en ondersteunende houding van de volwassenen die hem verzorgen en die rekening houden met zijn lichamelijke en geestelijke behoeften.
3. heeft het recht op een gezonde levenswijze en een lichamelijk welbevinden: dat er goede zorg is voor zijn voeding, kleding, voldoende spel en beweging in de open lucht en voor zijn behoefte aan rust. Daarbij dient voortdurend rekening te worden gehouden met zijn persoonlijke behoeften.
4. heeft het recht om tijdens zijn verzorging en het vervullen van zijn lichamelijke behoeften persoonlijke aandacht te krijgen, zonder enige vorm van haast.
5. heeft het recht op continuïteit en stabiliteit in zijn persoonlijke contacten, zijn levensomstandigheden en fysieke omgeving, alsook op een voorspelbaar en overzichtelijk verloop van de dagelijkse gebeurtenissen. Het heeft het recht om invloed te kunnen uitoefenen op zijn omgeving, zodat hij een positief zelfbeeld kan ontwikkelen.
6. heeft er recht op dat de volwassenen zijn ontwikkeling begeleiden en stimuleren en altijd rekening houden met zijn eigen ritme en hem niet met verwachtingen confronteren waar hij nog niet aan toe is.
7. heeft het recht om voldoende en passende mogelijkheden aangereikt te krijgen om zelfstandig te kunnen handelen, zich door vrij spel en vrije beweging te kunnen ontwikkelen, op eigen initiatief zijn omgeving te onderzoeken en daarbij met belangstelling door volwassenen te worden begeleid.
8. heeft er recht op dat hij tijdens zijn socialisatieproces in een voor hem overzichtelijke groep kinderen op zodanige wijze wordt ondersteund, dat hij zich goed en veilig voelt.
9. heeft het recht om zijn emoties te kunnen uiten, wanneer hij zich gelukkig of verdrietig voelt, met medeleven te worden bejegend en ondersteuning te ervaren bij het omgaan met zijn gevoelens.
10. heeft er recht op dat de volwassenen die hem verzorgen voortdurend contact met zijn ouders onderhouden, opdat er een vloeiende overgang tussen de leefwereld van het gezin en die van het kinderdagverblijf tot stand kan worden gebracht. Het heeft het recht op een respectvolle benadering van het gezin als belangrijkste pijler van zijn leefwereld, ook gedurende de tijd die in het kinderdagverblijf wordt doorgebracht.

Naast het Pikler-verdrag zijn in de werkplannen de 6 interactievaardigheden uitgewerkt. Dit zijn helpende vaardigheden om op een veilige, enthousiaste en belangrijke manier naast de kinderen te staan.

Visie op samenwerken met ouders

Ouder of (pleeg)ouders, verzorgers, primaire opvoeder. Als we in dit beleid schrijven over ouders dan bedoelen we daarmee degene die de hoofdverantwoordelijke(n) is/zijn voor het kind, de primaire opvoeder(s). Er zijn kinderen die opgroeien in een tweeoudergezin, een eenoudergezin, bij pleegouders, in 'complexe gezinssituaties'. Wij zijn ons bewust van de nuances die daarmee gepaard gaan en willen samenwerken met alle 'ouders'.

Ouders hebben een belangrijke en grote invloed op de ontwikkeling van hun kinderen. Kinderen zijn voorgeprogrammeerd zich te hechten aan één of enkele vaste verzorgers. Naarmate het kind ouder wordt komen er, naast de ouders, ook andere volwassenen bij die een belangrijke rol spelen. Dit kunnen bijvoorbeeld grootouders zijn of een pedagogisch professional (kind professional). Deze volwassenen vormen met elkaar het gehechtheidsnetwerk van het kind. Binnen IRIS Opvang streven we daarom naar pedagogisch en educatief partnerschap met ouders. In dit partnerschap ondersteunen ouders en kind professionals elkaar bij het stimuleren van het ontwikkelingsproces van kinderen.

Wij vinden het belangrijk dat ouders goed en zorgvuldig geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind. Dat we met elkaar op een actieve manier samenwerken. Hieronder staat beschreven op welke manier wij deze samenwerking aan willen gaan.

Relatie

De instemming en de toestemming van ouders zijn essentieel om te kunnen ontwikkelen als kind. We kunnen alleen een band creëren met de kinderen als we die ook met ouders hebben. Trekken wij niet op met de ouders? Dan komen kinderen in een loyaliteitsconflict. Daarom is het belangrijk dat we betrokken zijn op de ouder. Dat we samen met ouders willen ontwikkelen en de verantwoordelijkheid willen dragen. Vanuit het vertrouwen dat is opgebouwd kunnen we dan samen verder en kijken wat nodig is om de relatie te onderhouden. Goed contact is belangrijker dan veel contact. We zijn ons hierin bewust van het feit dat ouders betrokken zijn op hun kind en emotioneel verbonden. Dat betekent dat zij als supporter en pleitbezorger voor hun kind zullen staan en dat wij hen daarin respecteren. Daardoor ontstaat verbinding waarin ouders ook mee willen doen. Tegelijkertijd verwachten we van ouders dat zij informatie verstrekken over hun kind en de verzorging. Dit stelt de pedagogisch professional in staat om overdag goed aan te sluiten bij het kind en zijn/haar behoeften.

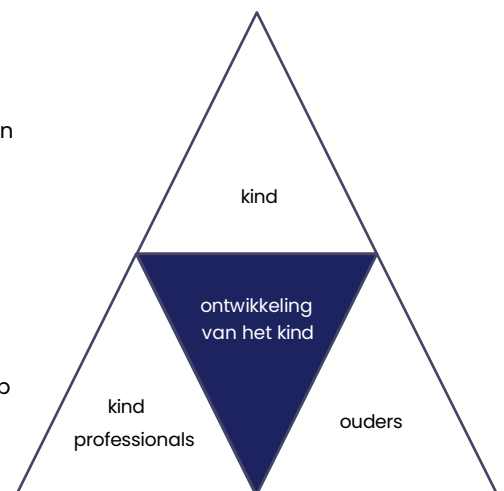
Communicatiemiddelen

In de communicatie tussen ouders en opvang bestaan er verschillende manieren van communiceren. We spreken ouders bij de deur, we kunnen met elkaar mailen en bellen. We hebben het ouderportaal en kunnen waar nodig ook informatie uitwisselen via een brief. We vinden het belangrijk om tijdens de intake tijd te nemen en samen te spreken over de manier van communiceren. Daarin willen we horen wat ouders willen en geven we zelf aan wat voor ons werkbaar is. Naast de intake zijn er door het jaar heen ook fysieke gesprekken te plannen. Samen met ouders kijken we wat er verder nodig is om samen te kunnen werken. Ook een ouderavond is hierin een optie.

Thuis

We willen ouders graag meenemen in onze visie en hoe we kijken naar kinderen. Dit doen we in de overdracht door te benoemen wat we hebben gezien bij het kind, door bepaalde aspecten uit de pedagogiek te koppelen aan een foto of een ervaring en door de activiteiten in verband te brengen met onze visie. Als we vertellen over wat het kind die dag heeft meegemaakt, doen we dat vanuit onze visie. Daarin zijn de pedagogisch professionals onze ambassadeurs.

Daarnaast ontvangen ouders af en toe bepaalde materialen, zoals bijvoorbeeld de doeken bij de geboorte van een kind. Deze doeken krijgen ze cadeau met daarbij een klein stukje uitleg over de visie van Emmi Pikler. Ook op die manier proberen we ouders iets te laten zien van de houding, de activiteiten en de materialen die je kan aanbieden aan een kind.

Ontwikkelen en ontdekken

Wij willen voor ieder kind een omgeving creëren waarin zij kunnen spelen en ontdekken en nieuwe ervaringen opdoen. Aan de hand van de vier opvoedingsdoelen van Riksen-Walraven beschrijven we hieronder welke basiselementen wij in ieder geval bieden en op welke manier we dat willen doen. Dit hangt voor een groot deel samen met de 6 interactievaardigheden (beschreven in het locatie werkplan) voor de pedagogisch professional en dus de houding die de pedagogisch professional heeft. Maar zoals eerder beschreven is daarbij een goed

gefaciliteerde basis van groot belang. Dat is waar de organisatie als geheel een belangrijke rol in speelt. We willen in alle facetten bewegen vanuit onze visie.

Emotionele veiligheid

Veiligheid, zowel fysiek als emotioneel, is de basis van waaruit kinderen gaan bewegen, ontdekken en ontwikkelen. Daarmee vormt het ook de basis van de opvang die wij bieden. We gaan hierin op de emotionele veiligheid. Hoe we de fysieke veiligheid waarborgen staat beschreven in ons Veiligheid- en Gezondheidsbeleid. Iedere dag dat we de kinderen opvangen, zijn we gericht op hun welbevinden. We hebben het dan over een kind dat zich 'goed voelt'. Vaak zien we dan dat het kind levenslustig, actief en ontspannen is. Het kind heeft energie om te leren en te ontwikkelen. Welbevinden is een resultaat van een goede fysieke en emotionele veiligheid die gecreëerd wordt.

Sensitieve responsiviteit

De relatie tussen de pedagogisch professional en het kind vormt een belangrijke basis in het creëren van veiligheid. Kinderen kunnen zich aan de pedagogisch professional hechten doordat hij/zij zich sensitief en responsief opstelt. Het kind voelt zich gezien, omdat zijn/haar naam wordt genoemd, zijn/haar behoeften worden gezien en hij/zij ondersteunt wordt in het vervullen van de behoeften. Door met vaste gezichten te werken, kennen de pedagogisch professionals de kinderen die er zijn en kunnen zij vanuit die relatie ook op een sensitieve en responsieve manier reageren. Ze zijn daarin continu in dialoog met het kind en wachten heel bewust op reactie, ook als dat zonder woorden gebeurt. We staan continu open voor wat het kind wil zeggen en hebben een observerende en luisterende houding. Een voorbeeld: De pedagogisch professional zoekt oogcontact met een baby en daarbij zijn de handen van de pedagogisch professional vragend/uitnodigend en pas na reactie van het kind wordt het opgepakt. Op de BSO zie je het bijvoorbeeld terug doordat we gevoelens van kinderen accepteren en erkennen. Dit is gelijk een belangrijk aspect dat we graag uitlichten. We vinden het belangrijk de emoties van een kind echt te ontvangen. Bij ons mag een kind huilen en dan zijn we er voor hem/haar. Op deze manier ontvangen we de tranen en luisteren we naar de boodschap die hier (misschien wel non-verbaal) in zit.

Autonomie

Het competente kind kan al zoveel zelf. Zelfs een kleine baby neemt zelf initiatief. Het is belangrijk om ons daar bewust van te zijn en hierop te reageren. Op die manier laat de pedagogisch professional de autonomie van het kind er zijn. Zoals hierboven ook beschreven; de pedagogisch professionals zijn in dialoog met het kind. Daarnaast passen ze de structuur van de dag soms aan op de behoeften van het kind en laten ze de kinderen steeds meer zelf kiezen. Ook hierin gaat het erom dat de pedagogisch professional het kind wil zien in zijn uniciteit om daar vervolgens op af te stemmen. De pedagogisch professional is luisterend aanwezig. Hoe ouder de kinderen worden, hoe meer ze ook zelfstandig mogen doen en daarin worden uitgedaagd, aansluitend bij het kind. Vanuit vertrouwen krijgen de kinderen vrijheid en verantwoordelijkheid.

Ritme en structuur

Kinderen ontwikkelen zich steeds verder in zelfregulatie en zelfcontrole. In die ontwikkeling ondersteunt de pedagogisch professional. Het is voor kinderen in het begin van hun leven nog lastig hun eigen gedrag te sturen. De pedagogisch professional helpt het kind zijn aandacht ergens anders op te richten en benoemt wat het kind wel mag doen. Zo ontvangt het kind op een positieve manier de sturing die het soms nodig heeft. Er wordt op de kinderopvang/peuteropvang nagedacht over de 'regels' die belangrijk zijn. Op de BSO wordt er samen met de kinderen gesproken over de groepsregels. Daarnaast zorgen we voor een voorspelbaar dagritme. Het jonge kind krijgt uit zichzelf nog moeilijk zicht op gebeurtenissen en de tijd, maar door herkenbare elementen leert het kind dit herkennen. De angst door onduidelijkheid wordt dan vervangen door een gevoel van veiligheid, omdat de pedagogisch professionals met elkaar die duidelijkheid kunnen creëren. Ook als kinderen ouder worden, draagt de structuur bij aan het gevoel van veiligheid. Dit combineren we met de ruimte voor autonomie, waardoor kinderen meedenken in de structuur van de dag.

Sociale competenties

Volgens Vygotsky hebben kinderen een sociale omgeving nodig om zich te kunnen ontwikkelen. In hun ontwikkeling zie je dat ze steeds meer leren over de ander en plezier hebben als ze samen spelen. De pedagogisch professional is hierin een inspirerend voorbeeld. Door de kinderen te leren kennen en hun gevoelens

serieus te nemen, wordt een positieve basis neergelegd in de sociale interactie. Vanuit die basis kunnen kinderen ook positieve relaties opbouwen met andere kinderen.

De pedagogisch professional is hierbij ondersteunend aanwezig door de interacties tussen kinderen te begeleiden. Dit begint bij het zien van ieder kind, zijn/haar naam regelmatig noemen, nieuwe kinderen in de groep verwelkomen en voor te stellen aan de rest. De sociale initiatieven van het kind worden gezien door de pedagogisch professional. Vervolgens kan hij/zij deze vergroten door ze te benoemen en zo ook andere kinderen te betrekken. Dit is een interactievaardigheid die we in de beeld coaching ook regelmatig meenemen. We laten kinderen experimenteren met conflicten die ontstaan en het oplossen daarvan. Dit doen we door ze allereerst ruimte te geven hier hun eigen weg in te zoeken. We zijn nabij om voor beide kinderen ondersteuning te bieden waar nodig. Hierbij zetten we onze kennis van de ontwikkeling in, omdat iedere leeftijd hierin iets anders nodig heeft. We laten kinderen ook meedenken in eventuele consequenties. Wanneer er herhaaldelijk kleinere of grotere conflicten gebeuren tussen kinderen, kan dat zorgen voor stress. In dat geval is er niet langer sprake van een lerende sociale omgeving. In die situaties is het de taak van de pedagogisch professional om te begrenzen en passende maatregelen te nemen om de conflicten te de-escaleren en te stoppen. Daar kunnen gesprekken bij horen met kinderen en/of hun ouders/ verzorgers.

Daarnaast zorgen we er ook voor dat de ruimtes zo zijn ingericht dat ze aansluiten bij de sociale ontwikkeling van het kind. We zorgen, zeker bij jonge kinderen, dat we veel van hetzelfde materiaal hebben. Het jonge kind is in zijn ontwikkeling aan het verzamelen en door veel van hetzelfde te hebben, kunnen kinderen hun spel vormgeven zonder onnodig veel conflict en een negatieve sociale sfeer. De conflicten die ontstaan in het spel vormen een ontwikkelkans, omdat ze bijdragen aan het ontwikkelen van het bewustzijn van de gevoelens en behoeften van de ander, in nabijheid van de pedagogisch professional.

Ook de hoeken dragen bij aan de sociale ontwikkeling. Hier ontmoeten kinderen elkaar en kunnen ze samen spelen. Oudere kinderen krijgen hierdoor, maar bijvoorbeeld ook door toenemende zelfstandigheid, de ruimte om te spelen op eigen initiatief en ook soms zonder de directe aanwezigheid van de pedagogisch professional.

Persoonlijke competenties

Mijn spelen is leren en mijn leren is spelen – Hyroniemos van Alphen.

Kinderen leren en ontwikkelen door te spelen. Ze leren met hun hele lijf (holistisch), door te bewegen, door hun zintuigen te gebruiken. Ze leren door te ervaren. Of zoals Vygotsky het noemde: spel is de motor van de ontwikkeling. Het spelen vormt de basis voor de manier waarop kinderen worden uitgedaagd in hun ontwikkeling en daarmee persoonlijke competenties.

Nul tot twee jaar

Vanuit een basis van veiligheid en het vertrouwen dat de pedagogisch professional uitstraalt, gaan de kinderen op ontdekkingstocht in de ruimte. De ruimte en de dag is zo ingedeeld dat verschillende ontwikkelingsgebieden worden aangesproken. Voor de baby's en dreumesen geven we de gebieden aandacht op de volgende manieren:

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Allereerst zorgen we voor een positief pedagogisch klimaat. We stemmen af op wat de kinderen laten zien, zodat zij zich gezien voelen. Daarnaast zijn we vanaf het allereerste begin in dialoog met het kind en geven we ze de tijd om te reageren. Op deze manier leren kinderen dat ze een stem hebben en dat ze gehoord worden. We benoemen wat er gebeurt en hebben aandacht voor andere kinderen om de baby of de dreumes heen. We begeleiden de interacties door kinderen te verbinden en ze bewust te maken van elkaar.

Motorische ontwikkeling

We geven ruimte om te bewegen. We willen het kind een vrije bewegingsontwikkeling geven. Dat betekent dat het kind op eigen tempo en zelfstandig gaat rollen, kruipen, lopen, klimmen en klauteren. Wij zijn op dit gebied continu bezig de juiste voorwaarden te scheppen. We zorgen bijvoorbeeld voor een stevige ondergrond en leggen/zetten de baby altijd in een positie die het al beheerst. We hebben klim- en klautermaterialen en gaan lekker veel naar buiten. We hebben ook materialen waardoor de kleine motoriek wordt uitgedaagd op een

speelse manier. We nemen tijd om te kleuren en te bouwen. Wat betreft de sensomotoriek zorgen we voor meerdere activiteiten en materialen die voor de jongste kinderen prikkelend zijn.

Taalontwikkeling

We praten, benoemen, leggen uit én we luisteren. We reageren afgestemd op het kind zodat het zich gehoord voelt en zich durft te uiten. Daarnaast benoemen we veel van wat er gebeurt, zodat het kind langzamerhand taal kan gaan verbinden aan wat het ervaart. Jonge kinderen zijn gevoelig voor versjes en liedjes, dus ook dat wordt veelvuldig ingezet. We vinden voorlezen belangrijk. Baby's en dreumesen zijn vooral bezig met het onderzoeken van boekjes. Samen met de kinderen kijken we naar de plaatjes, aaien we en wijzen we aan, we maken gebaren en koppelen tekst of geluiden aan dat wat we zien. Zo krijgen plaatjes en tekst geleidelijk steeds meer betekenis.

Ontwikkeling van rekenen en denken

Deze ontwikkeling gaat over een aantal verschillende dingen: het waarnemen van specifieke kenmerken van materialen, meten en vergelijken, verzamelen op basis van kenmerken, materialen in een bepaalde volgorde zetten op basis van kenmerken enzovoort. De dreumes heeft als een van zijn spelthema's het verzamelen. Dit gaan ze steeds meer gericht doen. Een ander spelthema die op deze ontwikkeling aansluit is het bouwen, zowel horizontaal als verticaal. Ze beginnen met de eerste stappen van rekenen en denken. En dus zorgen wij dat er genoeg materialen zijn van verschillende groottes, diktes en kleuren, zodat het kind hierin kan ontwikkelen. Ook zorgen we voor bakken, manden of andere containers waar ze spullen in kunnen verzamelen.

Creatieve vaardigheden

Veel van onze activiteiten zijn gericht op de ervaring en bij de jongsten vooral op de sensomotoriek. We creëren ruimte om zelf met het materiaal te doen wat in de kinderen opkomt. Op deze manier is er al van jongs af aan ruimte om creatief te zijn. Daarnaast maken we regelmatig tijd om te zingen, te dansen of op een andere manier creatief bezig te zijn. Ook buiten is voor ons een belangrijke inspiratiebron. Daar kunnen we materialen vinden om buiten/binnen iets mee te creëren. Ook in de spelontwikkeling uit het kind zich op een creatieve manier en dus is er veel tijd om te spelen in de hoeken, op de grond, aan tafel of buiten.

Twee tot vier jaar

De peuters op het kinderdagverblijf en de peuteropvang ontwikkelen zich in rap tempo en zijn volop bezig met het verkennen van de wereld om zich heen. In deze fase groeit hun behoefte aan zelfstandigheid, maar ook aan duidelijkheid en structuur. We bieden een rijke speelomgeving waarin peuters zich op een veilige manier kunnen ontwikkelen. Binnen een voorspelbare dagstructuur zorgen we voor ruimte om zelf te ontdekken, te oefenen, te ervaren en te leren. Spelenderwijs stimuleren we de ontwikkeling op verschillende gebieden, die hieronder verder worden toegelicht.

Piramide

Binnen het kinderdagverblijf en de peuteropvang werken wij met de kinderen van 2-4 jaar met het VVE-programma *Piramide*, ontwikkeld door de Rolf Groep en erkend door het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) als een integraal VVE-programma. Piramide ondersteunt de brede ontwikkeling van kinderen op een speelse, veilige en gestructureerde manier. Spel en ontdekking staan centraal, waarbij de pedagogisch professional een begeleidende en stimulerende rol speelt.

We geloven dat ieder kind unieke ontwikkelkansen heeft en zich in zijn eigen tempo ontwikkelt. Onze aanpak is zowel procesgericht als opbrengstgericht, maar niet prestatiegericht. We blijven altijd dicht bij het kind en sluiten aan bij zijn of haar belevingswereld.

Thematisch werken

Piramide hanteert een thematische en holistische educatieve aanpak. De projecten bestaan uit herkenbare thema's die zijn uitgewerkt in projecthoeken vol spelactiviteiten en leerdoelen. Binnen elk thema wordt er gewerkt volgens vier projectstappen:

1. Oriënteren
2. Demonstreren

3. Verbreden
4. Verdiepen

Deze opbouw ondersteunt kinderen in het opdoen van nieuwe kennis en vaardigheden op een manier die aansluit bij hun dagelijkse leefwereld. Door van concreet naar abstract te werken, breidt de leefwereld van het kind zich geleidelijk uit en kan het kind steeds beter een representatie van de werkelijkheid maken.

Het werken met thema's is thematisch georganiseerd, terwijl de ontwikkeling van het kind holistisch wordt benaderd. Dit houdt in dat binnen elk thema de verschillende ontwikkelgebieden gelijktijdig en in samenhang worden gestimuleerd, zodat de totale ontwikkeling van het kind centraal staat.

De thema's zijn zichtbaar in alle aspecten van de opvang: in de inrichting van de ruimte, de hoeken, de liedjes, het voorlezen en de communicatie met ouders. Zo ontstaat een rijke en betekenisvolle leeromgeving.

Doelgericht werken

Piramide is een methode waarbij pedagogisch professionals cyclisch handelen. Zij waarnemen, begrijpen, plannen en realiseren. Aan de hand van de observaties uit onder andere het kindvolgsysteem worden doelen opgesteld die aansluiten bij de ontwikkelingsfase van het kind.

We bespreken de ontwikkeling van elk kind regelmatig in het teamoverleg en formuleren een nieuw focuspunt: wat heeft dit kind nodig om verder te komen? Vervolgens zetten we doelgerichte activiteiten en passende materialen in om het kind in de zone van naaste ontwikkeling uit te dagen.

Differentiatie: ieder kind is uniek

In iedere groep zijn er verschillen tussen kinderen. We zien deze verschillen als een verrijking. Door een observerende houding en het gebruik van een volgsysteem krijgen we inzicht in de behoeften van elk kind.

Piramide biedt ruimte voor differentiatie. Sommige kinderen krijgen vooraf een voorbereidende activiteit, bijvoorbeeld ter ondersteuning van hun taalontwikkeling. Andere kinderen krijgen verdieping aangeboden tijdens of na de groepsactiviteit. Op deze manier stimuleren we elk kind op naar behoefte. Door doelbewust met ieder kind te werken en regelmatig te evalueren, zorgen we voor elk kind voor optimale ontwikkelkansen.

Rijke leeromgeving voor ieder kind

Op al onze locaties zetten we Piramide in om een rijke leeromgeving te creëren. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat deelname aan een voorschoolse voorziening de ontwikkeling van kinderen positief beïnvloedt. Het helpt kinderen om eventuele (taal)achterstanden in te lopen en bevordert een soepele overgang naar de basisschool.

De ontwikkelingslijnen binnen Piramide lopen door tot in het basisonderwijs. Dat zorgt voor continuïteit en herkenning voor het kind. Binnen onze VE-locaties is er aanvullend beleid opgesteld om dit traject te versterken.

Tutoring en verdieping

Voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, is er binnen Piramide ruimte voor tutoring: één-op-één of in kleine groepjes werken aan specifieke ontwikkelgebieden. Voor kinderen die juist voorlopen, bieden we verdiepende activiteiten aan. Zo krijgt ieder kind de stimulans die het nodig heeft, binnen zijn of haar eigen mogelijkheden.

Samenhang met onze visie en pedagogiek

Naast gebruik te maken van de methode Piramide laten we ons inspireren door verschillende pedagogische visies, zoals die van Emmi Pikler, Reggio Emilia, Vygotsky, Korczak en Montessori. Het gedachtegoed van Pikler benadrukt het belang van een respectvolle en aandachtige benadering van jonge kinderen, waarbij we uitgaan van hun authenticiteit en zelfstandigheid. Dit sluit aan bij de Piramide, omdat het ons helpt zowel de cognitieve ontwikkeling als de emotionele veiligheid van het kind te waarborgen.

De visie van Reggio Emilia legt de nadruk op de rijke mogelijkheden van kinderen om te leren via exploratie en expressie, waarbij hun nieuwsgierigheid en creativiteit centraal staan. Vygotsky benadrukt het belang van sociale interactie en het samen leren, wat onze aanpak van cyclisch werken en thematisch leren ondersteunt. Korczak inspireert ons met zijn idee dat kinderen recht hebben op respect en dat hun mening serieus wordt genomen, terwijl Montessori het belang van een voorbereide omgeving en zelfstandige ontwikkeling benadrukt.

Door deze verschillende invloeden te combineren met Piramide, ontstaat een pedagogische aanpak die holistisch, respectvol en kindgericht is, waarin zowel de sociale, emotionele, cognitieve als fysieke ontwikkeling van elk kind in samenhang wordt gestimuleerd.

Samen met ouders

Ouders zijn belangrijke partners in de ontwikkeling van het kind. Bij elk project betrekken we hen via nieuwsbrieven, ouderactiviteiten of door tips voor thuis mee te geven. We geloven in transparantie, samenwerking en wederzijds vertrouwen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Bij peuters stimuleren we het zelfvertrouwen en de autonomie. We erkennen hun emoties en begeleiden hen in het leren omgaan met die gevoelens. Peuters ontdekken steeds meer dat zij een eigen persoon zijn met een eigen wil. Daarom geven we ruimte voor keuzes en leren we ze omgaan met grenzen. We blijven in gesprek, benoemen emoties en helpen kinderen woorden geven aan wat ze voelen. Interactie met leeftijdsgenootjes wordt steeds belangrijker; we ondersteunen hen in het samen spelen, delen, op je beurt wachten en conflicten oplossen. We moedigen positieve relaties aan en begeleiden peuters bij het ontwikkelen van sociaal gedrag.

Motorische ontwikkeling

Peuters zijn volop in beweging: ze rennen, springen, klimmen en klauteren. We geven hun de ruimte en uitdaging die past bij hun motorische ontwikkeling. Binnen én buiten zorgen we voor uitdagende speelmaterialen, zodat kinderen hun grove motoriek kunnen blijven ontwikkelen. Denk aan loopfietsen, klimrekken, evenwichtsbalken en ballen. Ook de fijne motoriek krijgt veel aandacht: we bieden activiteiten zoals knippen, prikken, rijgen, kleuren, bouwen met kleine blokken en werken met klei. We stimuleren zelfstandigheid door kinderen zelf te laten proberen: jas aantrekken, zelf eten, helpen opruimen – allemaal waardevolle oefenmomenten.

Taalontwikkeling

Peuters zijn volop bezig met het uitbreiden van hun woordenschat en het vormen van zinnen. We voeren betekenisvolle gesprekken, stellen open vragen en luisteren echt naar wat kinderen te zeggen hebben. We benoemen wat we doen, wat zij doen en wat zij ervaren. We lezen dagelijks voor en stimuleren interactief voorlezen: we praten samen over de plaatjes, stellen vragen, voorspellen en spelen soms situaties uit het boek na. Liedjes, versjes en rijmpjes blijven een belangrijk middel om taal op een speelse manier aan te bieden. Ook stimuleren we peuters om zelf verhalen te vertellen en ervaringen te delen.

Ontwikkeling van rekenen en denken

Peuters beginnen verbanden te leggen, patronen te herkennen en structuren te begrijpen. Ze sorteren op kleur, vorm of grootte, beginnen met tellen en begrijpen begrippen als 'groot/klein', 'veel/weinig', 'eerste/laatste'. We spelen in op deze ontwikkeling met materialen die uitdagen tot ordenen, tellen, bouwen en vergelijken. Spelenderwijs stimuleren we denkontwikkeling: denk aan memoryspelletjes, puzzels, stapelmateriaal of het sorteren van objecten. We gebruiken het dagelijks leven (zoals opruimen, tafeldekken of boodschappen doen in het spel) om rekenbegrip aan te moedigen.

Creatieve vaardigheden

Bij peuters staan expressie en verbeelding centraal. We bieden materialen aan waarmee zij hun fantasie en creativiteit kunnen uiten: schilderen, tekenen, kleien, plakken, knutselen met natuurlijke materialen of recyclagemateriaal. Muziek en beweging zijn ook belangrijk: we zingen, maken muziek, dansen en bewegen op ritme. In de speelhoeken (huishoek, bouwhoek, verkleedhoek) kunnen peuters zich uitdrukken in rollenspel. Door creativiteit te stimuleren, geven we ruimte aan zelfexpressie, het verwerken van ervaringen en het ontwikkelen van probleemoplossend denken.

Vier tot dertien jaar jaar

Op de BSO hebben we te maken met een groter verschil in leeftijd en dus ook andere behoeften. Los van hoe we de verschillende gebieden willen stimuleren, staat bij ons centraal dat we altijd ruimte willen houden voor de autonomie van het kind. We werken vanuit vertrouwen en stimuleren de zelfstandigheid van de kinderen. We maken veel gebruik van DoenKids. Dat is een onlinedatabase met activiteiten op alle ontwikkelingsgebieden.

Over het algemeen worden de volgende ontwikkelingsfasen aangehouden:

4 t/m 6 jaar – Kinderen leren vooral spelend en uitproberend

7 t/m 9 jaar – Kinderen gaan meer logisch en rationeel denken, begrijpen meer, onthouden meer en kunnen beter het perspectief van anderen zien

10 t/m 12 jaar – Kinderen begrijpen dat er twee kanten aan een zaak kunnen zitten en denken na over de toekomst. Ze worden ook weer impulsiever.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

We willen bijdragen aan deze ontwikkeling door veel ruimte te creëren om dingen samen te doen, samen te ondernemen of samen op te lossen. In de activiteiten willen we bewegen vanuit autonomie, wat ook maakt dat kinderen meer op elkaar zijn aangewezen. In deze momenten zijn we nabij op een ondersteunende manier en begeleiden we de interacties door de kinderen met elkaar te verbinden en het inzicht in relaties en de ander te vergroten. Daarnaast maken we ruimte voor emoties en nemen we deze serieus. We willen het kind zien in hoe hij/zij zich voelt en vragen het kind naar de emotie die we denken te zien.

Motorische ontwikkeling

We willen bewegen en zoeken regelmatig de buitenruimten op om daar alle ruimte voor te hebben. DoenKids biedt op dit gebied veel activiteiten die zorgen voor een speelse manier van bewegen. Ook de kleine motoriek wordt regelmatig uitgedaagd in activiteiten vanuit DoenKids, zoals koken, knutselen, proefjes doen. Maar daarnaast zijn we juist in de dagelijkse momenten op zoek naar een uitdaging in de ontwikkeling. Zo betrekken we kinderen bijvoorbeeld bij het voorbereiden van de eetmomenten, door ze fruit te laten snijden of drinken te laten schenken.

Taal- en denkontwikkeling

We maken tijd om in dialoog te gaan met de kinderen. Afhankelijk van de leeftijd kunnen de onderwerpen verschillen, maar de achterliggende reden blijft. Het praten met volwassenen helpt om meer taal te verwerven en de wereld om hen heen steeds beter te begrijpen. Daarnaast vinden we het belangrijk het voorlezen een plek te geven in de BSO. Naast de rust die het kan geven, is het ook weer een manier om in gesprek te gaan, woordenschat uit te breiden en na te denken over nieuwe onderwerpen. Kinderen steeds meer zelfstandigheid geven, maakt ook dat zij worden uitgedaagd zelf na te denken. Wij willen hierin zo veel mogelijk vragend en ondersteunend aanwezig zijn. Dit kan gaan van iets bakken, waarin van alles gewogen en afgemeten moet worden, tot het bouwen van een hut van pallets, waarbij de kinderen al in de voorbereiding een grote rol krijgen.

Creatieve vaardigheden

De creatieve vaardigheden krijgen ruimte voor ontwikkeling door de grote verscheidenheid in de activiteiten van DoenKids. Belangrijk hierin is opnieuw dat kinderen zelf, afhankelijk van de leeftijd, verantwoordelijkheden krijgen in deze activiteiten. Ook als een probleem zich voordoet, laten we de kinderen zo lang als het kan zelf zoeken naar een oplossing. We zijn nabij waar nodig. Andere manieren waarop we creativiteit een plek willen geven is het zo min mogelijk aanbieden van voorbeelden en alleen kaders plaatsen waar nodig. Het gaat ons meer om het proces van creativiteit dan het eindresultaat.

De ruimte en de pedagogisch professional

Het indelen van de ruimte is essentieel voor de ontwikkelingsstimulering van het kind. Hoeken vinden we daarin belangrijk en dus zijn er op iedere locaties een aantal hoeken te vinden. En daarnaast laten we ons inspireren door de materialen en de manier van inrichten van Emmi Pikler en/of Reggio Emilia. Als we een aantrekkelijke en uitdagende omgeving creëren, gaan de kinderen vanzelf spelen en dus ontwikkelen.

De pedagogisch professional is op afstand waar kan en dichtbij waar nodig of belangrijk. Dit is mede afhankelijk van de leeftijd van het kind. De pedagogisch professional kan elementen toevoegen aan het spel, waardoor het spel zich verdiept of verbreedt, zonder dat hij/zij het spel overneemt. Vervolgens doet de pedagogisch professional een stap terug om opnieuw te kijken waar de kinderen zich in interesseren. Niet alleen op deze momenten zet de pedagogisch professional zijn/haar kennis in, maar ook in het inrichten van de ruimte of het voorbereiden van activiteiten. Zo sluiten we zoveel mogelijk aan bij wat het kind interesseert en gaan we altijd vanuit deze interesse en natuurlijke nieuwsgierigheid met ze onderweg. De mate van zelfstandigheid in het spel, maar zeker ook in de voorbereiding ervan groeit mee met de leeftijd van de kinderen. Zie ook 'kinderparticipatie'.

Digitale media

De digitale wereld is niet meer weg te denken uit het leven van vandaag. Daarom vinden we het belangrijk die wereld te erkennen. We willen kinderen meenemen in het leren kennen en gebruiken ervan. Hoe we dit vormgeven staat in ons mediaplan (zie bijlage).

Volgen van ontwikkeling

De houding van de pedagogisch professionals is observerend en luisterend. Dit houdt in dat zij dagelijks naar de kinderen kijken en aansluiten bij het kind op alle gebieden, maar wel pas als het echt iets toevoegt. Is de betrokkenheid in het spel (of andere momenten) hoog? Dan vindt er verdiepende ontwikkeling plaats en laat de pedagogisch professional dat gebeuren. Op sommige momenten ziet de pedagogisch professional een kans om het spel te verdiepen, mede omdat zij kennis heeft van de volgende stap in de ontwikkeling van het kind. Dit zijn de momenten dat de pedagogisch professional iets toe kan voegen om vervolgens weer een stap terug te doen.

Onze bevindingen registreren we op het kinderdagverblijf/peuteropvang in ons Kindvolgsysteem. Met regelmaat vullen we een korte observatie in als het gaat om welbevinden en betrokkenheid. Door de weken heen, tijdens activiteiten, maar ook in vrij spel of het eetmoment, wordt de betrokkenheid van het kind geobserveerd. Het kind bepaalt waarop het betrokken is. Hierdoor krijgen we ook zicht op de ontwikkeling en in welke mate dit plaatsvindt bij de kinderen. Daarnaast kijken we naar de kinderen in de verschillende ontwikkelingsgebieden. We bespreken alle kinderen in de klein teamvergadering om vervolgens met elkaar na te denken hoe we het welbevinden kunnen vergroten, waar de interesse van het kind ligt en hoe we de ontwikkeling kunnen stimuleren. Dit laatste nemen we dan ook mee in de planning van onze projecten vanuit Piramide. Door gericht bezig te zijn met wat we aanbieden, zorgen we ervoor dat we opvang bieden met kwaliteit. Op de peuteropvang gebruiken we de bevindingen ook voor het vormgeven van de individuele trajecten voor de VE-geïndiceerde kinderen.

In de BSO hebben we dezelfde observerende en luisterende houding om van daaruit aan te sluiten bij de kinderen en hun ontwikkeling. Hierdoor weten we ook welke activiteiten stimulerend kunnen zijn, welke vragen we ze kunnen stellen of waar we kinderen hun eigen gang kunnen laten gaan. In de klein teamvergaderingen bespreken we regelmatig de kinderen, zodat we met elkaar alle kinderen blijven zien en volgen. Ook de pedagogisch coach is beschikbaar voor observatie en eventuele handvatten.

Signaleren

De pedagogisch professionals hebben ook een signalerende rol ten aanzien van de ontwikkeling van het kind. Wij hebben vertrouwen in hun expertise. We vinden het belangrijk dat kinderen mogen ontwikkelen in hun eigen tempo en houden daarom niet al te strak vast aan bepaalde leeftijden waarop het kind iets moet kunnen. Maar het kan zijn dat de pedagogisch professional toch zorgen heeft of bepaalde signalen opvangt. Dan gaan we allereerst naast ouders staan en samen naast het kind. We delen met elkaar hoe we het kind zien en wat opvalt of waar onze zorg ligt. En we horen graag van ouders wat zij zien en hoe het kind thuis is.

Er zijn verschillende personen in de omgeving van de mentor met wie hij/zij kan sparren. Allereerst kan de mentor van gedachten delen met een collega die ook op de groep werkt. Hij/zij kent en ziet de kinderen ook. Vervolgens kan de mentor de coördinator meenemen in zijn gedachten. Daarnaast is de pedagogisch coach beschikbaar om te observeren en waar nodig handvatten te geven. Dit is vanuit de vraag hoe de pp'ers beter aan kunnen sluiten bij het kind.

Afhankelijk van de situatie wordt met ouders in overdracht of in gepland gesprek gesproken over het kind en de eventuele zorgen en waar nodig verwezen naar consultatiebureau/huisarts. Hoe te handelen bij vermoeden van

kinder mishandeling of huiselijk geweld, hebben wij vastgelegd in de Meldcode (Protocol Kindermishandeling en Grensoverschrijdend gedrag in de kinderopvang).

Mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. De mentor is het eerste aanspreekpunt van ouders en van het kind zelf (zeker op de BSO). Tijdens de intake wordt aan ouders (en het kind) verteld wie de mentor van het kind is. Dit wordt ook geregistreerd in KidsAdmin. De mentor heeft zelf, maar ook door met collega's te spreken, zicht op het welbevinden, de betrokkenheid en de ontwikkeling van het kind en bespreekt dit indien wenselijk ook met ouders. Ouders krijgen ten minste één keer per jaar de mogelijkheid gebruik te maken van een kindgesprek. Wij vinden het erg belangrijk om deze mogelijkheid te benutten en dus kunnen wij ook het initiatief nemen hierin.

Samenwerking met onderwijs

IRIS Opvang is onderdeel van IRIS IKC. We willen namelijk één doorlopende ontwikkellijn voor kinderen. We willen onze krachten bundelen om kinderen maximale ondersteuning te kunnen bieden. We willen een plek waar drempels laag zijn en kinderen een goed, continu en breed aanbod krijgen. En vanuit dat gezamenlijke doel, is het onze taak en ons verlangen om als partners op te trekken met onze onderwijscollega's. Er zijn verschillende gebieden waarop die samenwerking een rol speelt. Hieronder worden ze kort beschreven.

Van kinderdagverblijf/peuteropvang naar onderwijs

Veel van de kinderen die onze kdv/pov bezoeken, maken daarna de overstap naar het onderwijs op dezelfde locatie. Dat betekent dat het van grote waarde is als we korte lijnen hebben met de school, in het bijzonder met de leerkracht van groep 1 en de kwaliteits-coördinator (kc'er) onderwijs. Overdracht speelt een belangrijke rol. En we willen graag de overstap verkleinen. Een voorbeeld hiervan is dat we kinderen laten wennen in groep 1 tijdens bepaalde activiteiten. Dit doen we altijd onder begeleiding van een pedagogisch professional. Op die manier raken ze al vertrouwd met de school en de leerkracht. Hoe we deze samenwerking verder vormgeven, juist ook over kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, staat beschreven in ons protocol Doorstroom. Opvang vult voor het overgangsgesprek met onderwijs het *OKBK-formulier in.

Buitenschoolse opvang en onderwijs

Een heel aantal kinderen dat de school bezoekt komt voor en/of na schooltijd naar de BSO. Elke BSO is gekoppeld aan één IRIS IKC. Wij willen goed aan kunnen sluiten bij de kinderen en dus streven we ernaar met de leerkrachten een fijne en veilige omgeving te creëren. Dat betekent dat we graag een informele overdracht doen waarbij we praktische informatie met elkaar delen, zodat het kind goed opgevangen kan worden. Voorbeelden hiervan zijn afwezigheid/ziekte en incidenten op opvang, thuis of school. Dit wordt altijd met het doel gedaan om goed bij het kind aan te kunnen sluiten. Daarnaast is de mentor van de BSO beschikbaar om aan te sluiten bij een ZAT (zorg-adviesteam), mocht het te bespreken kind ook naar de BSO gaan.

IRIS IKC

We willen niet alleen in de dagelijkse praktijk samenwerken met de school, maar juist ook ontwikkelen op de lange termijn. Hiervoor leggen we op verschillende niveaus de verbinding met de IRIS-scholen. Directeuren van de scholen hebben overleg met de coördinatoren kinderopvang. De pedagogisch coach van IRIS opvang sluit af en toe aan bij het KC-overleg. En we dragen graag bij een ZAT-overleg van de school, als het gaat om kinderen die de BSO bezoeken. Een aantal van deze overlegvormen zijn verder uitgewerkt in de werkplannen en het protocol 'Doorstroom'. Ook is opvang aanwezig bij het overleg van de expertisegroepen die gevormd zijn binnen onderwijs.

Pedagogische kwaliteit

De visie van waaruit we werken komt voor een groot deel tot uiting in de houding van de pedagogisch professional. Daarom vinden we het belangrijk om met elkaar regelmatig te spreken over het kind. Waarom over het kind? Omdat we geloven dat wanneer we samen kijken naar de kinderen en wat zij nodig hebben, onze houding wordt beïnvloed. Omdat er een beroep wordt gedaan op het gegeven we allemaal het beste willen voor de kinderen.

* OKBK Overdrachtsformulier Kinderopvang Basisonderwijs Kampen

VIB en coaching

Beelden zeggen meer dan 1000 woorden. En dus maken we in het gesprek over het kind veel gebruik van beelden. De pedagogisch coaches maken video-opnames van kinderen in contact met de volwassene of in interactie met andere kinderen. Vervolgens worden de beelden teruggekeken met de pedagogisch professional(s) om samen in te zoomen op de betekenisvolle momenten voor het kind/de kinderen. Doordat we met elkaar zien wat voor het kind waardevol is, waar zijn/haar ontwikkelbehoefte ligt of welke initiatieven het kind laat zien, kunnen we steeds beter aansluiten bij het kind.

De beelden kunnen ook ingezet worden om coachvragen van de professionals over het kind of een onderdeel van de dag samen te bekijken. Ook hier kijken we naar het kind en wat betekenisvol is voor hem/haar. Vanuit de behoefte van het kind, wordt er dan gesproken over wat we in de dag of voor het kind kunnen toevoegen of juist laten.

Naast de beeld coaching vindt er ook op andere momenten coaching plaats. De coördinatoren zijn regelmatig aanwezig op de groepen waar zij veel mooie en soms ook ontwikkelpunten tegen komen. Door middel van coaching on the job wordt ernaar gestreefd ook op deze momenten weer een stap verder te komen. Dit kan door voorbeeldgedrag, complimenteren of vragen stellen zijn.

Om de kwaliteit in de praktijk ook terug te zien zetten we coaching in. We vinden het belangrijk met elkaar structureel aan te werken. Daarom is dit coachingsplan opgesteld.

Ook is er een coachingsplan opgesteld. Dit document is een werkdocument voor alle locaties. Waarin we elk jaar doelen opstellen. Aan een aantal kernpunten worden de coachingsdoelen per locatie opgehangen.

Beleidscyclus

Ons beleid wordt geschreven vanuit visie en aansluitend bij de praktijk. In het beleid zoeken we continu naar de balans tussen dat wat in de praktijk speelt en werkt en waar we naar toe zouden willen, omdat we het beste willen voor het kind. Door in een regelmatige cyclus de beleidsstukken te herzien, met verschillende mensen uit de organisatie spreken over het beleid en het in die zin samen te ontwikkelen, draagt ons beleid bij aan de pedagogische kwaliteit. Vanuit het herzieningsproces van ons komen regelmatig pedagogische thema's naar voren, die we dan op andere plekken en in andere verbanden met elkaar bespreken. Het streven is dat ons beleid niet bestaat uit documenten die opleggen hoe we moeten werken, maar dat het beschrijft wat in de dagelijkse pedagogische praktijk al gebeurt.

Werkgroepen

De werkgroepen zijn netwerken waarin we pedagogische thema's bespreken, waar we onze visie ontwikkelen en met elkaar steeds verder implementeren. Dit doen we vaak aan de hand van het delen van ervaringen op basis van een thema. De pedagogisch professionals gaan vervolgens met bepaalde vragen richting hun eigen locatie om er een volgende keer samen op terug te komen. Vanuit die gesprekken worden ook weer punten meegenomen om te verwerken in het beleid. De werkgroep is een plek waar we de verbinding creëren tussen pedagogische visie en de praktijk.

Algemene werkwijze

In dit hoofdstuk wordt een aantal (praktische) onderdelen van onze opvang beschreven. In sommige gevallen wordt er onderscheid gemaakt tussen het kinderdagverblijf, de peuteropvang en de buitenschoolse opvang.

Extra opvang en samenvoegen locaties

IRIS Opvang biedt diverse contractmogelijkheden. Onder onze services valt o.a. het aanvragen van extra dagdelen opvang. Wij verwijzen graag naar de website en de algemene voorwaarden, omdat op deze plek de meest recente informatie beschreven staat. In de algemene voorwaarden staat ook vermeld hoe er binnen Iris Opvang omgegaan wordt met het samenvoegen van locaties.

Werkwijze, omvang en leeftijdsopbouw van de groep

Het kind staat centraal in onze opvang en dat is terug te zien in hoe we op de groepen werken. Om zo goed mogelijk aan te sluiten hebben we voor iedere locatie een werkplan waarin onder andere beschreven staat hoe er op de groep wordt gewerkt, hoe groot de groep is en welke leeftijden er worden opgevangen.

Kinderdagverblijf en Peuteropvang

Ons kinderdagverblijf is een plek waar we kinderen tussen 0 en 4 jaar opvangen. De peuteropvang biedt plek voor kinderen van 2 tot 4 jaar. We laten ons hierin inspireren door de visie van Emmi Pikler, zoals eerder beschreven. En we werken met de VVE-methode Piramide. We willen ruimte bieden aan kinderen om zich vanuit aandachtige verzorging en veiligheid te kunnen ontwikkelen en vrij te kunnen bewegen.

Wennen

Om kinderen een veilige omgeving te kunnen bieden, vormt wennen een belangrijke eerste stap richting de opvang. Een kind hecht zich aan zijn primaire verzorger(s), waar het veiligheid en geborgenheid vindt. Op de opvang willen we de kinderen tijd geven te wennen aan de pedagogisch professionals als vervangende hechtingsfiguren. Kinderen en hun ouders/verzorgers krijgen daarom de gelegenheid te wennen. Tijdens de intake willen we de ouders/verzorgers leren kennen en verbinding maken, omdat deze relatie een belangrijke basis vormt voor de band die we met het kind opbouwen. Ouders die vertrouwen uitstralen in de pedagogisch professional, geven dat vertrouwen ook door aan het kind. Hoe we het wennen en de intake verder vormgeven, staat beschreven in het pedagogisch werkplan van de locatie.

Buiten de stamgroep

Kinderen op het kinderdagverblijf/peuteropvang worden opgevangen in een vaste stamgroep in hun eigen stamgroepruimte. Toch zijn er verschillende momenten dat kinderen deze ruimte verlaten. De basis hierin blijft veiligheid en geborgenheid. Het verlaten van de ruimte kan rust en veiligheid creëren voor de verschillende leeftijdsgroepen, biedt ontwikkelkansen en de ruimte om de wereld te ontdekken.

We kunnen gebruikmaken van een ruimte in het gebouw of van de gang om met een aantal kinderen (meestal leeftijdsgebonden) een activiteit te ondernemen of gerichter materialen aan te kunnen bieden die de ontwikkeling stimuleren. De kinderen profiteren hierdoor van een ruimer aanbod aan interessante speelmogelijkheden in nabijheid van de voor hun bekende pedagogisch professional.

Het kan ook zijn dat de kinderen de stamgroepruimte verlaten, omdat zij op uitstapje gaan. We vinden het belangrijk om samen de wereld te ontdekken. Naar buiten gaan zorgt ervoor dat we in nieuwe situaties belanden waar we weer wat uit mee kunnen nemen. We vinden het ook hierin belangrijk om de autonomie van kinderen te blijven zien, door ze bijvoorbeeld te laten wandelen als ze zelf kunnen lopen. In het pedagogisch werkplan van de locatie staat uitgewerkt hoe we de veiligheid waarborgen tijdens uitstapjes.

Afwijken van het vaste gezichten criterium

De relatie tussen de pedagogisch professional en het kind vormt een belangrijke basis in het creëren van veiligheid. Kinderen kunnen zich aan de pedagogisch professional hechten doordat hij/zij zich sensitief en responsief opstelt. Het kind voelt zich gezien, omdat zijn/haar naam wordt genoemd, zijn/haar behoeften worden gezien en hij/zij ondersteunt wordt in het vervullen van de behoeften. Door met vaste gezichten te werken, kennen de pedagogisch professionals de kinderen die er zijn en kunnen zij vanuit die relatie ook op een sensitieve en responsieve manier reageren.

Om kinderen die veiligheid te bieden wijken we alleen bij hoge uitzondering af van het vaste gezichten criterium als er geen ander vast gezicht beschikbaar is. Er wordt alleen een extra gezicht toegewezen bij situaties waar we niet kunnen voldoen aan de twee of drie vaste gezichten.

De relatie tussen de pedagogisch professional en het kind vormt de basis voor een hoog welbevinden van kinderen. Bij het inzetten van een andere beroepskracht willen we kinderen ook die basis van emotionele veiligheid blijven bieden. We streven ernaar dat we pedagogisch professionals inzetten die al bekend zijn met de kinderen op de locatie. De vaste gezichten een vroege dienst te laten starten en een pedagogisch professional in te zetten die goed is ingewerkt bij IRIS Kindcentra.

Drie-uursregeling

De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal aanwezige kinderen is vastgesteld door het ministerie en afhankelijk van de leeftijd van de kinderen. We gebruiken hiervoor de rekentool op www.1ratio.nl. Het is volgens het besluit Kwaliteit Kinderopvang toegestaan per dag gedurende maximaal drie uur af te wijken van de beroepskracht-kind-ratio (BKR). We zetten dan nog minstens de helft van de professionals in die op dat moment volgens de BKR nodig zijn. In de pedagogisch werkplannen staat beschreven op welke tijden we afwijken.

De gangbare diensttijden op het kinderdagverblijf zijn bij de locaties met maximaal 16 kinderen en drie pedagogisch professionals als volgt:

7.00-17.00 uur
8.00-17.00 uur
9.00-18.00 uur

De diensttijden op de groepen met maximaal 12 kinderen waar twee pedagogisch professionals ingezet worden:

7.00-17.00 uur
8.30-18.30 uur

Er wordt van de tijden afgeweken wanneer er langer kinderen aanwezig zijn, of wanneer het onrustig op de groep is. Pedagogisch professionals mogen dan extra tijd inplannen.

Het afwijken van de tijden is dan noodzakelijk om een zo veilig mogelijk pedagogisch klimaat te creëren voor het kind. Daarbij kijken we altijd naar het welbevinden van de kinderen.

In ons plansysteem KidsAdmin wordt bijgehouden wanneer professionals ingezet zijn en wanneer ze pauze hebben. Zo hebben we deze regeling altijd inzichtelijk. Professionals hebben een half uur pauze tussen de middag.

Het kan voorkomen dat aan het begin en eind van de dag de aanwezige kinderen in de ruimte van de kinderopvang samen met de kinderen van de voorschoolse- of naschoolse opvang (BSO) worden opgevangen door pedagogisch professionals. Deze gezamenlijke opvang duurt bij voorkeur niet langer dan 30 minuten maar maximaal 1 uur per keer.

Vier-ogen-principe

Op het kdv en de pov is het wettelijk verplicht het vierogenprincipe toe te passen. Dit vormt een belangrijk onderdeel van het beperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag. Vanuit de wet wordt geëist dat de opvang zodanig wordt georganiseerd dat een pedagogisch professional, pedagogisch professional in opleiding, stagiair of andere volwassene de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Doel van dit principe is dat het risico op misbruik van kinderen wordt beperkt, en wel door te voorkomen dat volwassenen zich binnen een kinderdagverblijf of een peuterspeelzaal gedurende langere tijd ongehoord of ongezien kunnen terugtrekken met een kind. Bij IRIS Opvang is het vierogenprincipe als volgt geregeld:

Het 4-ogen en oren principe betekent dat er altijd minimaal twee volwassenen, in een bepaalde vorm, toezicht moeten kunnen houden op kinderen in kinderdagverblijven. Het gaat erom dat anderen kunnen zien of horen wat een pedagogisch professional op de groep doet. Daarom is er veel glas verwerkt in de kinderopvangruimte. Als de groep groot genoeg is, zijn er genoeg pedagogisch professionals op de groep. Voor momenten waarop de groep kleiner is en er maar één pedagogisch professional aanwezig is, zijn andere volwassenen in de buurt. Te denken valt aan ouders die kinderen komen brengen of halen en collega's van de school en de BSO.

Een vierogen principe verkleint niet alleen het risico ten aanzien van seksueel misbruik, maar ook het risico ten aanzien van kindermishandeling in brede zin, terwijl er -meer generiek gesproken- sneller en effectiever kan worden ingegrepen als een kind of een pedagogisch werker iets overkomt.

Buitenschoolse opvang

Onze buitenschoolse opvang is een plek waar kinderen worden opgevangen in de leeftijd van 4-13 jaar. We werken competentiegericht en vanuit vertrouwen met de kinderen. Op onze BSO's zijn steeds meer 'open einde materialen' te vinden en we werken met DoenKids die ons voorziet van eindeloos veel leuke activiteiten. Hoe dit er verder in de praktijk uitziet, staat beschreven in onze locatie specifieke werkplannen. Hieronder wordt een aantal algemene punten benoemd.

Wennen

Het welbevinden van het kind staat bij ons voorop. Voor het eerst naar de BSO gaan kan best spannend zijn. Daarom vinden we het op de BSO belangrijk dat we die overgang zo natuurlijk mogelijk laten verlopen. Dit begint bij de intake. We voeren de intake op locatie met ouders en als zij willen, ook het kind. Tijdens de intake willen we de ouders/verzorgers leren kennen en verbinding maken, omdat deze relatie een belangrijke basis vormt voor de band die we met het kind opbouwen. Ouders die vertrouwen uitstralen in de pedagogisch professional, geven dat vertrouwen ook door aan het kind. We spreken ook met het kind over wie hij is, wat hij leuk vindt om te doen en waar zijn interesses liggen. De mogelijkheid bestaat om nog een apart wemmoment af te spreken als dit voor het kind fijner is. Hoe we het kind verder ondersteunen in het wennen staat in de werkplannen beschreven.

Halfuurs- en drie-uursregeling

De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal aanwezige kinderen is vastgesteld door het ministerie en afhankelijk van de leeftijd van de kinderen. We gebruiken hiervoor altijd de rekentool op www.lratio.nl. Het is volgens het besluit Kwaliteit Kinderopvang toegestaan per dag gedurende maximaal een half uur af te wijken van de beroepskracht-kind-ratio (BKR). We zetten dan minstens de helft van de professionals in die op dat moment volgens de BKR nodig zijn. In vakanties of bij hele dagen BSO (bijvoorbeeld door een studiedag) hanteren wij de drie-uursregeling zoals ook geldt bij de kinderopvang. Op welke tijden we afwijken staat beschreven in de pedagogisch werkplannen.

Er kunnen onverwachte situaties voorkomen waardoor we van deze tijden moeten afwijken. Het afwijken van de tijden is dan noodzakelijk om een zo veilig mogelijk pedagogisch klimaat te creëren voor het kind.

In ons plansysteem KidsAdmin wordt bijgehouden wanneer professionals ingezet zijn en wanneer ze pauze hebben. Zo hebben we deze regeling altijd inzichtelijk. Bij hele dagen hebben professionals een half uur pauze tussen de middag.

Het kan voorkomen dat aan het begin en eind van de dag de aanwezige kinderen in de ruimte van de kinderopvang samen met de kinderen van de voorschoolse- of naschoolse opvang (BSO) worden opgevangen door pedagogisch professionals. Deze gezamenlijke opvang duurt bij voorkeur niet langer dan 30 minuten maar maximaal 1 uur per keer.

Basisgroepen

Kinderen op de BSO worden opgevangen in hun basisgroep. In deze groep wordt gegeten en gedronken. Hierdoor kunnen kinderen vanuit een vertrouwde groep de rest van de middag beleven. Ze weten ook bij welke pedagogisch professional ze terecht kunnen. Tijdens de activiteiten houden we ons niet aan de basisgroepen, maar krijgen de kinderen de keuze uit verschillende activiteiten. De groepen worden dan dus gemaakt op basis van voorkeur (en soms op basis van leeftijd). Op een bord geven de kinderen aan waar ze zijn.

De beroepskracht-kindratio wordt berekend op niveau van de locatie en niet meer op groepsniveau, bij de locaties met meer dan één basisgroep. Een basisgroep mag volgens de kwaliteitseisen Kinderopvang uit maximaal 30 kinderen bestaan. Bij de verdeling van de beroepskrachten gaan we in op de behoeftes van het kind en zorgen we voor stabiliteit. Bij de indeling kunnen we nu nog beter aansluiten bij de behoefte en ontwikkeling van het kind.

Een van die activiteiten kan ook een uitstapje zijn naar een veldje, een organisatie of een speeltuin in de buurt. Uitstapjes doen we om de wereld te vergroten, andere activiteiten te kunnen doen en nieuwe dingen te ontdekken. We nemen kinderen hierin mee en maken ze onderdeel van het proces van voorbereiding tot thuiskomst. In het pedagogisch werkplan van de locaties staat beschreven hoe we de veiligheid waarborgen als we de deur uitgaan.

Schoolvrije- en vakantiedagen

Op schoolvrije dagen hebben ouders de mogelijkheid om hun kinderen aan te melden voor de BSO. In principe vindt de opvang plaats op de gebruikelijke BSO-locatie van het kind. Wanneer meerdere scholen op dezelfde dag schoolvrij zijn kunnen we in verband met de BKR en/of het activiteitenaanbod, locaties samenvoegen.

Onderstaande locaties voegen wij dan incidenteel samen:

- BSO Regenboog, BSO Juliana en BSO Oranje worden samengevoegd op BSO-locatie Stroomdal.
- BSO-locatie Fidelio wordt samengevoegd op BSO Flevowijk

Ouders worden hierover tijdig geïnformeerd via een brief, zodat zij en de kinderen goed voorbereid zijn op de gewijzigde opvanglocatie.

Onze locaties worden in vakanties vaak samengevoegd. De pedagogisch professionals van de samengevoegde locaties zijn de vertrouwde gezichten voor de kinderen. We zien het als toegevoegde waarde voor de ontwikkeling van het kind. Er zijn daardoor nog meer mogelijkheden op het gebied van o.a. activiteitenaanbod, socialisering, talentontwikkeling. De keuze van de basisgroep wordt bepaald door onder andere bekende kinderen en pedagogisch professionals en de groepsdynamiek. Daardoor bieden wij de kinderen stabiliteit en sociaal emotionele veiligheid. We streven ernaar om BSO-locaties van IRIS Kindcentra, die in dezelfde wijk liggen, zo nodig, samen te voegen. De volgende locaties kunnen worden samengevoegd:

- BSO Juliana, BSO Oranje en BSO Regenboog gaan naar BSO Stroomdal
- Afhankelijk van de kindaantallen gaan kinderen van BSO Ontdekking, BSO Bonte Haven en BSO Wegwijzer naar BSO Morgenster. Wanneer de groepen wat groter zijn gaan de kinderen van de Wegwijzer naar de Ontdekking en kinderen van de Bonte Haven naar de Morgenster.
- BSO Fidelio gaat naar BSO Flevowijk

Inzet en begeleiding door andere (jong)volwassenen

Onderstaande betreft de inzet en begeleiding van andere volwassenen, stagiaires die naast onze pedagogisch professionals op de groep aanwezig zijn. Alle stagiaires zijn in het bezit van een VOG. Wij werken regelmatig met stagiaires van verschillende niveaus.

Snuffelstagiaires: lopen vaak 1 dag tot een week mee. Vooral als hulp op de groep en om te kijken hoe het er in de kinderopvang aan toe gaat. Deze stagiaires zijn niet bevoegd om pedagogische handelingen uit te voeren.

Niveau 1 en 2: Helpende op de groep, deze stagiaires lopen een langere periode, half jaar of jaar en helpen bij werkzaamheden zoals het eten met de kinderen en assisteren bij pedagogische handelingen.

Niveau 3 en 4 (BOL): In opleiding voor pedagogisch professional. Stageperiode vaak van een half jaar tot een jaar. Deze stagiaires mogen onder begeleiding pedagogische handelingen verrichten. De stagiaire mag in ieder geval nooit zelfstandig/alleen de groep draaien. Afhankelijk van de opleidingsfase mogen ze van 0-100% formatief ingezet worden. Dit mag nooit meer dan 33% van de BKR zijn.

BBL'er:

De beroepskracht in opleiding (BBL'er) die het eerste jaar van de opleiding heeft afgerond mag als vaste beroepskracht ingezet worden. Deze beroepskracht werkt altijd naast een gekwalificeerde beroepskracht.

De praktijkbegeleider evalueert eens per maand met de beroepskracht in opleiding hoe wordt ingespeeld op de signalen en behoeftes van het kind.

Anders gekwalificeerde beroepskracht in de BSO:

Een professional die bijdraagt aan de ontwikkeling van het kind door een andere beroepsachtergrond, talent of expertise mag formatief ingezet worden. Deze professional heeft wel een pedagogische module gevolgd.

BPV-begeleiders: Elke BOL- of BBL-leerling krijgt een eigen begeleider toegewezen die haar gedurende haar opleiding of stageperiode zal begeleiden. Welke pedagogisch professional een leerling in opleiding zal begeleiden is afhankelijk van de planning van zowel de leerling in opleiding als de professional van de kinderopvang. Werkbegeleiders van pedagogisch professionals in opleiding (BBL'er) hebben minimaal twee jaar ervaring als gekwalificeerd pedagogisch professional. De taken van een BPV-begeleider zien er als volgt uit:

- Zij begeleidt de BBL-leerlingen

- Zij onderhoudt de contacten met de begeleiders van de onderwijsinstelling
- Een keer in de vier weken voert zij een begeleidingsgesprek met de leerling
- Zij beoordeelt de praktijk en de opdrachten
- Zij is bij de beoordelingsgesprekken met school aanwezig

Taken stagiaire

De stagiaire houdt zich bezig met het ondersteunen van de begeleiding en verzorging van kinderen in de leeftijd van 0 - 12 jaar, zowel individueel als in groepsverband. Zij ondersteunt

- In het creëren van een warme en veilige omgeving
- Zodat kinderen positief bij dragen aan de groeps sfeer
- In spelactiviteiten
- In organisatie en voorbereiding van speciale gelegenheden. (Verjaardagen, Sinterklaas, Moederdag, Sint-Maarten, Kerst, Vaderdag)
- In aandacht verdelen over kinderen, individueel en groepjes kinderen
- Bij verschonen
- Bij zindelijkheids training
- Bij het verrichten van huishoudelijke activiteiten en materialen beheren
- Bij het schoonhouden van de groep

De stagiaire neemt de hygiëne in acht. Ze wordt geacht bereid te zijn zich te blijven ontwikkelen door functioneringsgesprekken en evaluatiegesprekken.

Taken BBL-professional: Houdt zich bezig met de begeleiding, verzorging en ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0 - 12 jaar, zowel individueel als in groepsverband. Zelfstandig voor de groep staan (gedurende het eerste jaar van de opleiding zijn zij van 0% tot 100% inzetbaar; het tweede jaar is de BBL'er in principe 100% inzetbaar), ondersteund door andere pedagogisch professionals en/of stagiaires. De inzet van BBL'ers en andere professionals in opleiding mag nooit meer dan 33% van de BKR zijn (tijdelijke verruiming tot 1 juli 2024: 50%). Taken van de BBL-professional zijn:

- Het creëren van een warme en veilige omgeving en verantwoordelijkheid dragen voor de veiligheid van de omgeving.
- Kinderen stimuleren positief bij te dragen aan de groeps sfeer
- Ingrijpen en bemiddelen bij conflicten
- Kunnen improviseren bij onverwachte situaties en aanpak bedenken
- Actief inspelen op wat het kind aangeeft en daarbij rekening houden met zijn behoeften en mogelijkheden
- Spelactiviteiten in verschillende situaties toepassen
- Meerdere activiteiten tegelijk verrichten en overzicht houden
- Plannen en organiseren van de voorbereiding van speciale gelegenheden. (Verjaardagen, Sinterklaas, Moederdag, Sint-Maarten, Kerstmis, Vaderdag)
- Observeren van individuele kinderen, gebruik maken van een observatielijst
- Aandacht verdelen over kinderen, individueel en groepjes kinderen
- Ontwikkeling volgen en eventuele afwijkingen signaleren.

Wij zullen ouders altijd informeren over stagiaires en streven ernaar vaste gezichten voor langere tijd op de groep te houden. IRIS Opvang is te allen tijde aansprakelijk voor stagiaires op onze opvang. IRIS Opvang is een SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) –erkend leerbedrijf. Over de aanwezigheid van stagiaires worden afspraken gemaakt. Ook stellen stagiaires zich persoonlijk voor. Stage en begeleider maken samen afspraken voor overleg met elkaar of met de docent van de stagiaire.

Ondersteuning door andere volwassenen: Incidenteel wordt gebruik gemaakt van externe deskundigen (bijv. verzorgen van naschoolse activiteiten). De externe deskundigen zijn meestal extra en vervangen dan niet de beroepskrachten. Zij werken daarbij altijd onder het toezicht van de beroepskrachten.

Hygiëne en veiligheid

Een goede hygiëne en veiligheid zijn belangrijke voorwaarden waarin een kind zich goed kan ontwikkelen.

In ruimten waar veel kinderen tegelijkertijd komen, verspreiden zich gemakkelijk ziektekiemen. Om dit zoveel mogelijk tegen te gaan, worden handen veelvuldig gewassen, toiletten goed schoongehouden, groepsruimten regelmatig gelucht. De ruimtes in het gebouw worden dagelijks schoongemaakt. De meubels en het speelgoed worden regelmatig door de pedagogisch professionals schoongemaakt. Kinderen moeten zich in de groep vrij kunnen bewegen zonder dat ze gevaar lopen.

Er is een beleid Veiligheid en Gezondheid. Met behulp van dit beleidsplan en de werkplannen wordt inzichtelijk gemaakt hoe we op onze locaties werken. Met als doel de kinderen en professionals een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. Het is een continu proces waardoor we de grootste risico's in kaart krijgen en risico's kunnen vermijden of verkleinen.

MOA

De moa stelt professionals in de kinderopvang verplicht om te handelen wanneer er signalen zijn over mishandeling of seksueel misbruik van een kind in de kinderopvang door een persoon werkzaam in de kinderopvang. [Factsheet Meld-, overleg- en aangifteplicht in de kinderopvang.](#)

Media

Digitale media 2-4 jaar

Binnen IRIS Opvang vinden wij het belangrijk om kinderen op een verantwoorde manier mee te nemen en kennis te laten maken met de digitale media. Dit mediaplan is onderdeel van het bestaande voorleesplan.

Kinderen van nu groeien op in een digitale samenleving, Smartphones, computers en tablets horen bij hun prille leventje. Vanaf een jaar of twee kan voorlezen ook via digitale prentenboeken en kinderboekenapps. Naast kwalitatief goede voorleesboeken vormen digitale kinderboeken een waardevolle bijdrage aan het voorleesplezier en daarmee aan de taal- en leesontwikkeling van jonge kinderen.

Tot de leeftijd van twee jaar wordt geadviseerd zo min mogelijk gebruik te maken van tablets en televisie, omdat dit voor kinderen van deze leeftijd geen meerwaarde geeft. Bovendien gaat het ten koste van de tijd die ze nodig hebben voor de ontwikkeling van de hersenen door te spelen en te leren in de werkelijke wereld. Daarom zetten wij het gebruik van digitale media in vanaf twee jaar, dan kunnen digitale prentenboeken een verrijking bieden. Begeleiding van een pedagogisch professional is daarbij noodzakelijk en stimuleert het de interactie tussen kind en pedagogisch professional.

Waarom Digitale media/samenwerking

IRIS Opvang werkt nauw samen met de bibliotheek Kampen. Door de samenwerking willen wij de kinderen stimuleren in hun taalontwikkeling en weten dat het gebruik van digitale prentenboeken bijdraagt aan de (taal) ontwikkeling. Door de inzet hiervan willen wij onze pedagogisch professionals en ouders het belang hiervan laten inzien van het gebruik van de digitale media binnen de kinderopvang. Onderzoek heeft aangetoond dat digitale prentenboeken de woordenschat vergroten en bijdragen aan het verhaalbegrip, met name bij taalzwakke kinderen. Boeken lezen en het bezig zijn met digitale media kunnen elkaar daarbij versterken. Door afwisselend boek en computer of tablet te gebruiken ontstaat een goede wisselwerking en nóg meer leesplezier. Digitale prentenboeken voor op de computer zijn er ook voor hele jonge kinderen. Digitale prentenboeken kunnen, naast het samen met een volwassene, boekjes lezen en bekijken de kinderopvang verrijken.

Inzet Digitale media/rol pp'er

Wij vinden het belangrijk om digitale media in te kunnen zetten bij één van de VVE projecten van Piramide naast een analogo boek of ter aanvulling van het thema. Verder kijken wij naar de kinderen waar hun behoeften liggen. Wanneer wij zien dat een digitaal prentenboek aan kan sluiten bij een kind of in een bepaalde situatie, wat speelt op de groep, kan dit ingezet worden. Altijd onder toezicht van een pedagogisch professional. Digitale prentenboeken vergroten de woordenschat en leveren een bijdrage aan het verhaalbegrip. Daarnaast hebben we vanuit Piramide Digitaal nu ook de praatplaten digitaal. Hier zitten veel interactieve elementen in. Bij het

gebruik van digitale media speelt de pedagogisch professional in op de vragen en de ervaringen van de kinderen.

Aanbod Digitale media

Aanbod van digitale media Digitale media voor jonge kinderen worden door verschillende producenten aangeboden. IRIS Opvang maakt gebruik van de volgende aanbieders die door de bibliotheek geadviseerd worden; Bereslim, Digidreumes of WePboek (wepboek.nl). De bibliotheek houdt ons op de hoogte van nieuwe prentenboeken of sites waar deze te vinden zijn.

De voorleescoördinatoren binnen IRIS Opvang staan in nauw contact met de consulente van de Bibliotheek door de samenwerking die er al is vanuit de Boekstart. Vanuit de 4 KO locaties die er zijn binnen IRIS Opvang is een werkgroep Boekstart opgezet waar de voorleescoördinatoren aan deelnemen. Zij komen eens in de 2 maand samen om met elkaar de visie en het beleid te bespreken zoals beschreven staat in het leesplan.

Digitale media BSO

Media is tegenwoordig niet meer weg te denken uit de levens van de kinderen. Ze groeien ermee op. We vinden het belangrijk dit op een bewuste manier in te zetten, zodat het bijdraagt aan de ontwikkeling. Dit kan bijvoorbeeld door het internet te gebruiken als kinderen vragen hebben over bepaalde onderwerpen. Of door een kookvideo die ondersteunt bij het maken van een gerechtje. Ook DoenKids heeft online een database vol met leuke activiteiten. Kinderen krijgen de mogelijkheid hier zelf doorheen te gaan en activiteiten uit te kiezen. We zetten media niet in voor een spelletje of het kijken van een filmpje, wel zetten we soms met de iPad of de telefoon een muziekje op. De mobiele telefoons van de kinderen blijven in de tassen en gebruiken we niet op de BSO. We geloven dat kinderen heel goed kunnen spelen zonder extra media. Dit zien we ook terug in de praktijk.

Bijlagen

Hieronder volgt een lijst met onderwerpen, eventueel genoemd in het beleid, die we hebben uitgewerkt in een ander beleidsstuk.

• Pedagogiek op de groep – KDV	Pedagogisch werkplan KDV
• Pedagogiek op de groep – POV	Pedagogisch werkplan POV
• Pedagogiek op de groep – BSO	Pedagogisch werkplan BSO
• Interactievaardigheden	Pedagogisch werkplan
• Inrichting van de groepen	Pedagogisch werkplan
• Activiteitsaanbod	Pedagogisch werkplan
• Indeling van de groepen	Pedagogisch werkplan
• Wennen en intake	Pedagogisch werkplan
• Half- en drie-uursregeling	Pedagogisch werkplan
• Waarborgen fysieke veiligheid	Beleid Veiligheid en Gezondheid
• Hygiëne	Beleid Veiligheid en Gezondheid
• Regels uitstapjes	Beleid Veiligheid en Gezondheid
• Hoe we omgaan met ziekte	Beleid Veiligheid en Gezondheid en pedagogisch werkplan
• Vier-ogen-principe	Beleid Veiligheid en Gezondheid
• VVE scholing	VVE-opleidingsplan
• deskundigheidsbevordering	Opleidingsplan
• coachingdoelen en coaching	Coachingsplan
• Slapen	Veilig slapen beleid
• Hitte	Hitteprotocol
• Binnenklimaat en CO2 beheersing	Gezond binnenklimaat
• Borstvoeding/flesvoeding	Voedingsbeleid
• Contracten, ruilen en extra opvang	Website/algemene voorwaarden

De pedagogisch werkplannen en beleidstukken zijn allemaal te vinden op de website. Mocht je een van de documenten niet kunnen vinden, kan je dit ook altijd opvragen via de locatie.

